

Conclusies van de Raad over de Democratische Republiek Congo

1. De Europese Unie maakt zich ernstige zorgen over de politieke situatie in de Democratische Republiek Congo (DRC). Zij veroordeelt met klem het extreme geweld dat op 19 en 20 september 2016, voornamelijk in Kinshasa, plaatsvond. Dit geweld heeft de impasse waarin de DRC zich reeds bevond doordat de kiezers niet binnen de grondwettelijke termijn waren opgeroepen voor de presidentsverkiezingen, nog verergerd. In dat verband herinnert de EU aan haar conclusies van 23 mei 2016 en bevestigt zij dat de verantwoordelijkheid voor de organisatie van de verkiezingen in de eerste plaats op de autoriteiten van de DRC rust.
2. De politieke crisis in de DRC kan alleen worden opgelost indien alle actoren er zich publiekelijk en uitdrukkelijk toe verbinden de huidige grondwet in acht te nemen, met name de limiet op het aantal presidentiële ambtstermijnen, en indien een inhoudelijke, inclusieve, onpartijdige en transparante dialoog wordt gevoerd. Die dialoog moet overeenkomstig Resolutie 2277 van de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties zo spoedig mogelijk in 2017 uitmonden in de organisatie van presidents- en parlementsverkiezingen. Indien de huidige presidentiële ambtstermijn afloopt voordat er een akkoord is over de verkiezingskalender, zal de EU zich moeten beraden op de gevolgen van die situatie voor haar betrekkingen met de regering van de DRC.
3. De dialoog in Kinshasa, die door de Afrikaanse Unie wordt gefaciliteerd en door de EU als lid van de steungroep wordt ondersteund, moet de komende weken de weg vrijmaken voor een nieuwe fase in een politiek proces dat meer inclusief moet worden. Vóór 19 december moet duidelijk worden hoe de overgangperiode tot de verkiezingen zal verlopen. De EU onderstreept dat de situatie urgent is en dat het belangrijk is dat alle grote politieke stromingen en het maatschappelijke middenveld, waaronder de bisschoppenconferentie van Congo, aan dat proces deelnemen. Zij vraagt de meerderheid en de oppositie op zoek te gaan naar de noodzakelijke compromissen met een zeer groot draagvlak bij de bevolking.
4. Om een gunstig klimaat voor de dialoog en de verkiezingen te creëren, moet de regering duidelijk toezeggen dat zij zal toezien op de eerbiediging van de mensenrechten en de rechtsstaat en niet meer zal proberen justitie tot instrument van haar eigen belangen te maken. De EU roept op tot de vrijlating van alle politieke gevangenen en de beëindiging van de politiek gemotiveerde gerechtelijke vervolgingen van de oppositie en het maatschappelijk middenveld, en tot eerherstel van slachtoffers van politieke vonnissen. Het verbod op vreedzame betogingen en de intimidatie van en het geweld tegen de oppositie, het maatschappelijk middenveld en de media vormen een beletsel voor de voorbereiding van een vreedzame en democratische transitie. In die omstandigheden kan de steun van de EU voor nieuwe hervormingsprogramma's voor de politie en justitie niet worden gewaarborgd. De EU verzoekt Monusco om zich, vanuit haar taak de burgers te beschermen en binnen de grenzen van haar (personele) middelen, als afschrikkingsmacht op te stellen en dringt aan op de volledige medewerking van de autoriteiten bij de uitvoering van de tijdens de 33e zitting van de Mensenrechtenraad aangenomen resolutie.
5. Het grote aantal aanhoudingen naar aanleiding van de gebeurtenissen van 19 en 20 september werpt ernstige vragen op met betrekking tot de rechtsgang en de wil om onafhankelijke rechtspraak te waarborgen. De EU dringt er bij alle actoren, zowel aan regeringszijde als bij de oppositie, op aan het gebruik van geweld af te wijzen. Zij wijst erop dat de eerste verantwoordelijkheid van de ordediensten is de openbare orde te handhaven en daarbij de fundamentele vrijheden te respecteren. Een onafhankelijk onderzoek moet het mogelijk maken snel de individuele verantwoordelijkheden vast te stellen. De Monusco en het Gezamenlijk Bureau van de Verenigde Naties voor de rechten van de mens in de DRC moeten hun documenteringswerk ongehinderd kunnen uitvoeren. De EU heeft tevens nota genomen van het communiqué van de aanklager van het internationaal strafhof van 23 september 2016, waarin deze verklaart de situatie ter plaatse zeer nauw in de gaten te houden.
6. De EU herhaalt dat zij zich grote zorgen maakt over de situatie in het oosten van het land, met name in Beni. In dat verband herinnert de EU aan Resolutie 2293 van de VN-Veilighedsraad, waarin het VN-kader is vastgelegd voor beperkende maatregelen tegen personen of entiteiten die ernstige mensenrechtenschendingen op hun geweten hebben.
7. Gezien het risico op instabiliteit in het land en het gevaar voor de regio dat daaruit voortvloeit, zal de EU zich ten volle blijven inzetten. De lidstaten zijn het eens over de noodzaak hun aanpak met betrekking tot de afgifte van visa aan houders van een diplomatiek of dienstpaspoot te coördineren. De EU zal gebruik maken van alle middelen waarover zij beschikt, waaronder individuele beperkende maatregelen tegen diegenen die ernstige mensenrechtenschendingen op hun geweten hebben, oproepen tot geweld of een obstakel vormen voor een breed gedragen en vreedzame oplossing voor de crisis die de wens van het Congolese volk zijn eigen leiders te kiezen, eerbiedigt. De Raad verzoekt de hoge vertegenwoordiger om werk te maken van een initiatief in die zin.
8. De EU wijst op de aanzienlijke inspanningen die zij zich de voorbije jaren heeft getroost om het land te begeleiden en bevestigt dat zij bereid is die inspanningen op te voeren, en herhaalt haar verzoek van 2 juni 2016 aan de regering om zo spoedig mogelijk overeenkomstig artikel 8 van de Overeenkomst van Cotonou een politieke dialoog op het hoogste niveau te beginnen. De EU is bereid steun, onder meer financiële, te verlenen aan een transparant verkiezingsproces dat is gebaseerd op een inclusief politiek akkoord en een duidelijke, door de deelnemende partijen overeengekomen kalender, en dat aan alle voorwaarden van de grondwet en Resolutie 2277 van de VN-Veilighedsraad voldoet. In die omstandigheden zal de EU zich als lid van de steungroep blijven inzetten voor het faciliteren ervan en nauw samenwerken met haar partners, in het bijzonder haar Afrikaanse partners. Zij waardeert de aanzienlijke inspanningen van de regio om de partijen dichter bij elkaar te brengen, in het bijzonder in het kader van de top over de DRC die binnenkort door de internationale conferentie over het gebied van de grote meren, de Verenigde Naties en de Afrikaanse Unie in Luanda wordt georganiseerd en in het kader van een ministeriële bijeenkomst van de SADC.

Rue de la Loi 175 - B-1048 BRUSSELS - Tel.: +32 (0)2 281 6319
press@consilium.europa.eu - www.consilium.europa.eu/press